

Varför väljer Global Witness att dra sig ur Kimberleyprocessen?

En studie om blodsdiamanterns negativa påverkan på mänskliga rättigheter
och en ideell organisations försök att förhindra detta.

Nora Hattar

Avdelningen för mänskliga rättigheter

Historiska institutionen

Kurskod: MRSG31

Termin: Vårterminen 2019

Handledare: Olof Beckman

Omfång: 11 880 ord

Abstract

Global Witness är en icke-statlig organisation som jobbar med att hitta samband mellan naturresurser, korruption och mänskliga rättigheter. År 1998 släppte Global Witness en rapport som avslöjade den fruktansvärda sanningen bakom de dyrbara diamanter som västvärlden köpte i sina butiker. Benämningen på denna sortens diamanter kom att bli blodsdiamanter. Global Witness insåg snabbt att någonting behövde göras för att få stopp på försäljningen av blodsdiamanter och de människorättsbrott som de genererade i, så tillsammans med organisationen IMPACT började de arbeta för förändring. Detta kom att resultera i Kimberleyprocessen. Förhandlingarna för Kimberleyprocessen startade år 2000 i den Sydafrikanska staden Kimberley, då flera diamanterproducerande länder, diamanterindustrier, icke-statliga organisationer och Förenta Nationerna gick ihop för att diskutera hur man på bästa sätt kunde sätta stopp för försäljningen av blodsdiamanter. Resultatet stod färdigt 2003 och i och med detta kunde Kimberleyprocessen börja implementeras. Global Witness, som kom att ha en betydande roll i skapandet av Kimberleyprocessen, valde att dra sig ur den år 2011. Syftet med denna uppsats är att undersöka varför Global Witness valde att inte längre vara en del av Kimberleyprocessen och med hjälp av en argumentationsanalys har jag analyserat flera av organisationens rapporter och pressmeddelanden för att identifiera de argument som Global Witness lägger fram till varför de väljer att dra sig ur. Min teori är att Global Witness tycker att Kimberleyprocessen är soft "law", och det är av den anledningen som de väljer att dra sig ur, och med hjälp av Bryan Druzins definition av just soft "law" har jag identifierat några argument som tyder på detta. Jag har även tagit mig an denna uppsats med hjälp av Jack Donnelly's definition av realism - tanken om att alla stater bara agerar utefter egenintresse. Mitt resultat landar i att det inte bara finns en faktor som har lett till att Global Witness dragit sig ur Kimberleyprocessen, utan ett antal olika anledningar, bland annat hur Kimberleyprocessen adresserat problemen med blodsdiamanter i Zimbabwe och processens ovilja att utvecklas och anpassas, har sammantaget gjort att Global Witness bägare runnit över och de bestämt sig för att dra sig ur.

Nyckelord: Global Witness, Kimberleyprocessen, blodsdiamanter, diamanter, Zimbabwe, Marange.

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Problemformulering, frågeställning och syfte	3
1.2	Material, avgränsningar och källkritik	3
2	Bakgrund	7
2.1	Vad är Global Witness	7
2.2	Kimberleyprocessen	8
3	Teori och metod	10
4	Tidigare forskning	13
5	Anledningar till varför Global Witness drar sig ur Kimberleyprocessen	18
5.1	Är Kimberleyprocessen soft "law"?	24
5.2	Resultat	25
5.3	Slutsats	26
6	Diskussion	29
	Referenslista	33
	Böcker och kompendier	33
	Webbsidor	33
	Rapporter	35
	Forskningsartiklar	36

1 Inledning

Diamanter är för många en symbol för kärlek, en ny början och lyx, och så är det kanske, men man får inte glömma att det alltid finns två sidor av myntet. *Blood diamonds, conflict diamonds* eller *blodsdiamanter* som jag kommer att kalla dem för i denna text, är enligt Förenta Nationernas (FN) definition en ”oslipad diamant som bryts i områden som styrs av oppositionsgrupper och som använder inkomsterna från försäljningen av diamanterna för att kunna finansiera militära aktioner mot landets internationellt erkända styre”.¹ Debatten kring blodsdiamanter blir en fråga om mänskliga rättigheter i många avseenden då dessa diamanter använts för att finansiera blodiga konflikter som lett till mord, förslavande, våldtäkter, misshandel och förflyttningar av miljontals människor.² Men det stannar inte där.

Av de människor som jobbar på diamantfälten beräknas cirka en miljon tjäna mindre än en amerikansk dollar per dag, vilket är under den extrema fattighetsgränsen. Som ett resultat av detta saknar de flesta av dessa människor tillgång till grundläggande nödvändigheter såsom rinnande vatten och sanitära anläggningar. Hungern i dessa områden är allt som oftast extrem och barnadödligheten mycket hög. Utöver den fruktansvärt låga lönen så är också arbetsförhållandena usla och arbetet utförs under extremt farliga förhållanden med risken att skadas eller till och med dö i gruvkollaps eller jordskred, och med en total avsaknad av säkerhetsutrustning och lämpliga verktyg.³ Arbetet på diamantfälten är tungt och hårt även för en vuxen, frisk och stark människa, men med anledning av att barn anses som en väldigt enkel källa till billig arbetskraft, anställs de ofta till att arbeta på diamantfälten. I en del länder i Afrika, bland annat Angola, visar siffror på att andelen barnarbetare mellan åldrarna fem till sexton är så hög som 46%. Barnen får arbeta långa dagar och ofta sex till sju dagar i veckan. Arbetet är mycket hårt och väldigt fysiskt krävande, vilket ofta leder till livslånga men och skador som i vissa fall även leder till att barnen avlider.

Omvärlden fick först nys om blodsdiamanter då den icke-statliga organisationen (NGO) Global Witness blottade blodsdiamanternas finansieringsroll under ett inbördeskrig i Angola år 1998. Innan dess hade stora delar av västvärlden inte haft någon aning om vart deras lyxiga

---

¹ Diamond Facts, “Conflict Diamonds”, *diamondfacts.org*, 2018.

² Global Witness, *Broken Vows*, s.9, 2004.

³ Brilliant Earth, “Labour & Community”, *brilliantearth.com*.

diamanter kom ifrån, men efter Global Witness avslöjande kom debatten om blodsdiamanter att hamna under strålkastaren. Efter flertalet fall som flöt upp till ytan angående försäljningen av blodsdiamanter som brutits i bland annat Sierra Leone, Zimbabwe och Angola, började flera länder i världen bli skeptiska till att köpa några diamanter över huvud taget för att man inte kunde identifiera vart de faktiskt kom ifrån.⁴

För att förhindra en total bojkott av diamanter, och för att bättre kunna reglera en rättvis försäljning i linje med mänskliga rättigheter, gick flera stater och industrier ihop med olika människorättsgrupper och FN för upprättandet av Kimberleyprocessen. Detta initiativ leddes särskilt av två NGO: er, Global Witness och Partnership Africa Canada, som numera går under namnet IMPACT. Skapandet av Kimberleyprocessen startade då flera diamanterproducerande länder i södra Afrika träffades i den Sydafrikanska staden Kimberley år 2000. Där diskuterades hur man på bästa sätt skulle kunna sätta stopp för försäljningen av blodsdiamanter och för att säkerställa att inkomsterna av diamanterförsäljningen inte gick till att finansiera beväpnat våld utfört av olika rebellgrupper. Kimberleyprocessen gäller bara för oslipade diamanter, och kräver att alla länder som är en del av processen är överens om att bara handla med andra länder inom processen, samt att alla länder måste upprätta ett nationellt kontrollsystem för export och import av diamanter för att på bästa sätt kunna hålla blodsdiamanter borta från marknaden.⁵

Global Witness, som kommit att ha en betydande roll i kampen mot att stoppa försäljningen av blodsdiamanter och för Kimberleyprocessen, bestämde sig år 2011 att dra sig ur den efter att länge kritiserat processen för att vara för svag och för att den måste förbättras.

Organisationen hade under en längre tid gjort flera anmärkningar på att Kimberleyprocessen misslyckats med det den skapats för, och gång på gång kommit med förslag till förbättringar. Men när de inte fick något som helst gensvar valde då alltså Global Witness istället att dra sig ur Kimberleyprocessen.⁶

---

⁴ Global Witness, *Broken Vows: Exposing the Loupe Holes in the Diamond Industry's Effort to Prevent the Trade in Conflict Diamonds*, s.9, 2004.

⁵ Ibid, s.10.

⁶ Global Witness, *Global Witness Leaves Kimberley Process*, December 2011.

1.1 Problemformulering, frågeställning och syfte

Att försäljningen av blodsdiamanter har pågått sedan länge, och fortsätter än idag, är ett faktum. Trots inrättandet av Kimberleyprocessen fortsätter blodsdiamanter att komma ut på marknaden och brott mot de mänskliga rättigheterna begås ständigt mot människor som bor och jobbar i de områden där diamanterna bryts. Det finns flera problematiska aspekter på detta område som alla skulle vara intressanta att undersöka, men för just denna uppsats har jag valt att lägga min fokus på organisationen Global Witness som haft en betydande roll i att bekämpa blodsdiamanter i världen och att ta fram Kimberleyprocessen. Utifrån detta har jag valt följande frågeställning:

- Vilka argument lägger Global Witness fram som anledningar till att de dragit sig ur Kimberleyprocessen?

Syftet med denna frågeställning är att granska en ganska infekterad konflikt som blodsdiamanter faktiskt innebär och få en bättre förståelse för hur Global Witness resonerar kring Kimberleyprocessen och dess svagheter. Genom att granska Global Witness steg från och med framtagandet av Kimberleyprocessen till och med att de väljer att dra sig ur den, hoppas jag på att kunna hitta de utlösande faktorer som så småningom ledde till att Global Witness valde att gå ur Kimberleyprocessen och sätta sig emot den.

1.2 Material, avgränsningar och källkritik

Till denna studie kommer mitt primära material att bestå av ett antal rapporter och pressmeddelanden från Global Witness. På deras hemsida finns det mycket information om olika typer av naturresurser som är kopplade till korruption och mänskliga rättigheter. De rapporter och pressmeddelanden som handlar om Kimberleyprocessen och blodsdiamanter utgör bara en bråkdel av det material som går att hitta på deras hemsida. Trots att informationen om blodsdiamanter och Kimberleyprocessen endast utgör en liten del av all den information som går att hitta, så finns det ändå otroligt mycket rapporter och pressmeddelanden som handlar om just detta. Med hänsyn till min begränsade tidsram har jag till detta arbete valt att avgränsa mig och bara använda mig av ett antal väl utvalda texter. Jag har valt att avgränsa mig till de rapporter från Global Witness som handlar om

Kimberleyprocessen och dess utveckling under åren, samt rapporter och pressmeddelanden från Global Witness som kartlägger hur situationen med blodsdiamanter ser ut i Zimbabwe, som har visat sig vara en viktig del till varför Global Witness tog beslutet att dra sig ur Kimberleyprocessen. Jag har också valt att begränsa mig till ett tidsspann, och endast valt ut rapporter och pressmeddelanden som sträcker sig över tidsperioden 2003 till och med 2011. Anledningen till denna tidsram beror på att detta är tidsspannet från att förhandlingarna kring Kimberleyprocessen var färdiga och den började implementeras, till att Global Witness valde att dra sig ur den. De rapporter och pressmeddelanden jag valt att använda mig av i mitt arbete är de jag anser mest relevanta för min frågeställning och som kan leda mig fram till ett resultat.

Jag är medveten om att det finns en del risker med att endast använda mig av primärmaterial från Global Witness, då jag är införstådd med att detta kan komma att ge mig en vinklad bild och endast ett perspektiv i denna fråga. Samtidigt är frågeställningen upplagd på så sätt att det är nödvändigt att begränsa mig till material från just Global Witness. Jag har gjort bedömningen att Global Witness är en pålitlig källa då de har stort inflytande och respekt i konflikten med blodsdiamanter och Kimberleyprocessen. De är välinformerade på ämnet och även fast deras information på hemsidan är något objektiv, är informationsspektrat ändå mycket brett och djupgående. Deras hemsida är lättnavigerad och uppdateras ständigt med ny information, pressmeddelanden, blogginlägg och rapporter. På deras hemsida finns det kontaktuppgifter till alla deras olika huvudkontor och hemsidan finns tillgänglig på olika språk. Utifrån dessa aspekter anser jag att det primärmaterial jag valt att använda mig av i denna text är pålitligt.

Följande material har jag valt ut som mitt primärmaterial till denna uppsats:

Broken Vows, Exposing the "Loupe" Holes in the Diamond Industry's Effort to Prevent the Trade in Conflict Diamonds, är en rapport från 2004 och är en av de första rapporterna från Global Witness efter Kimberleyprocessens implementering.⁷ Denna rapport har jag valt att ta med då den visar på att Global Witness fortfarande är hoppfulla för Kimberleyprocessen, men att de redan börjat se dess brister. I denna rapport lägger Global Witness ut väldigt tydliga

---

⁷ Global Witness, *Broken Vows*, Mars 2004.

argument till vad i Kimberleyprocessen som behövs förbättras, och vad medlemsstater måste göra för att hjälpa till för att stärka den.

The Key to Kimberley – Internal Diamond Controls, Seven Case Studies är precis som föregående rapport också från 2004.⁸ Rapporten tar upp sju olika fallstudier från olika länder. Dessa fallstudier kommer jag inte att använda mig av då de inte är relevanta för min frågeställning. Däremot innehåller rapporten en hel del annan intressant information om Kimberleyprocessen som kommer att vara till stor hjälp för att kunna besvara min frågeställning.

Making it Work, Why the Kimberley Process Must do More to Stop Conflict Diamonds är en rapport från 2005.⁹ Denna rapport anser jag vara högst relevant för min frågeställning då den tar upp flera aspekter av missnöje från Global Witness gentemot Kimberleyprocessen, vilket kommer vara ett mycket bra och informationsrikt material för mig för att kunna besvara min frågeställning.

Implementing the Kimberley Process, 5 years on – how effective is the Kimberley Process and what more needs to be done? Är en rapport från Global Witness från 2005.¹⁰

Anledningen till att jag valt att ta med denna rapport är för den beskriver Kimberleyprocessens styrkor och svagheter i ett tidigt skede efter dess uppkomst, och pekar ganska tydligt på att Global Witness var missnöjda med Kimberleyprocessen redan då. Denna rapport ger mig en bra grund och utgångspunkt för min frågeställning.

The Truth About Diamonds är en rapport från 2006.¹¹ Denna rapport kartlägger vad blodsdiamanter faktiskt är, hur Kimberleyprocessen fungerar, vad stater gör för att förhindra försäljningen av blodsdiamanter och vad som måste göras mer för att få stopp på den. Jag har valt att ta med denna rapport då den ger mig en bra och grundläggande förståelse för hur Kimberleyprocessen fungerar i praktiken.

---

⁸ Global Witness, *The Key to Kimberley*, Oktober 2004.

⁹ Global Witness, *Making it Work*, 2005.

¹⁰ Global Witness, *Implementing the Kimberley Process*, 2005

¹¹ Global Witness, *The Truth about Diamonds*, 2006.

Loopholes in the Kimberley Process – Illegal Trade Undermines Efforts to Combat Conflict Diamonds är en rapport från 2007.¹² Denna rapport förklarar vad Kimberleyprocessen är, hur den bör implementeras och identifierar de kryphål som finns. Denna rapport är av högsta relevans för min frågeställning för att kunna förstå varför Global Witness valde att dra sig ur Kimberleyprocessen.

Return of the blood diamond, The Deadly Race to Control Zimbabwe's New-Found Diamond Wealth är en rapport från Global Witness från år 2010.¹³ Rapporten kartlägger hur situationen med blodsdiamanter hade sett ut, och såg ut fram till 2010, samt hur utvecklingen av försäljningen i Zimbabwe har utvecklats och fortsatt, trots Kimberleyprocessen. Jag har valt att använda mig av denna rapport som primärmaterial då den ger en bra bild över hur situationen i Zimbabwe har utvecklats och eskalerat trots motstånd från flera deltagande parter i Kimberleyprocessen. Rapporten släpptes bara ett år innan Global Witness valde att dra sig ur Kimberleyprocessen, och därmed ger det mig en mycket klar bild över hur situationen i Zimbabwe såg ut och hur Kimberleyprocessen valde att adressera problemet. Dessutom ger den mig också förståelse för varför situationen i Zimbabwe hade så stor påverkan till varför Global Witness lämnade Kimberleyprocessen.

Utöver dessa rapporter kommer jag även att använda mig av ett antal pressmeddelanden ifrån Global Witness för att styrka den information som står i de rapporter jag valt att använda mig av.

---

¹² Global Witness, *Loopholes in the Kimberley Process*, 2007.

¹³ Global Witness, *Return of the blood diamond*, 2010.

2 Bakgrund

2.1 Vad är Global Witness?

Global Witness är en icke-statlig organisation som bildades i London år 1993 av Charamian Gooch, Patrick Alley och Simon Taylor. Organisationen expanderats ständigt, och idag har de kontor i London, Washington DC och Bryssel.¹⁴ När organisationen först började sitt arbete använde de sig av banbrytande metoder och tankar för att hitta samband mellan naturresurser, konflikter och korruption, som de än idag fortsätter med. Organisationen beskriver sig själva som djärva, modiga och innovativa. De har kommit att bli kända för att alltid ta en tydlig ståndpunkt i konflikter mot enskilda individer, regeringar och företag som gynnas av korruption som kränker de mänskliga rättigheterna och som armar ur jordens resurser.¹⁵

Global Witness vision är väldigt tydlig- de vill ha en bättre värld där korruption utmanas, ansvar tas, där regeringar agerar i allmänhetens intresse och där alla kan växa, frodas och trivas inom planetens gränser. Global Witness jobbar för att stoppa att de flesta av världens värsta brott mot natur- och mänskliga rättigheter drivs med utnyttjandet av naturresurser och korruption i det globala, ekonomiska och politiska systemet. Organisationen är helt oberoende och ideell och arbetar med partners runt om i världen för att pressa för förändring och kämpa för rättvisa.¹⁶

Global Witness har sedan sin start varit i framkant av en ständigt växande rörelse som inte enbart lyfter fram storskalig brottslighet och korruption, men som också driver stora kampanjer med kraften att förändra strukturer som underlättar den typen av brottslighet som organisationen är emot.¹⁷ Organisationens genombrott skedde då de avslöjade Röda Khmerernas illegala försäljning av timmer, där inkomsterna av försäljningen finansierade de fruktansvärda människorättsbrott som Röda Khmererna genomförde.¹⁸ År 1998 släppte organisationen en rapport vid namn *A Rough Trade*, som fick hela världen att häpna.

---

¹⁴ Global Witness, "About us", *globalwitness.org*.

¹⁵ Global Witness, "About Us", *globalwitness.org*, 2019.

¹⁶ Global Witness, "Spotlight on corruption", *Annual Report*, s.2, 2017.

¹⁷ Ibid s.4.

¹⁸ Global Witness, "About Us", *globalwitness.org*, 2019.

Rapporten exponerade det som diamantindustrin länge försökt dölja, nämligen blodsdiamanter. Rapporten inriktade sig på Angola och visade på flertalet samband mellan det pågående inbördeskriget i landet och försäljningen av blodsdiamanter och plötsligt hamnade debatten om dessa diamanter i strålkastarljuset.¹⁹ Global Witness har kommit att bli en internationellt uppmärksammas organisation som fått mycket beröm för det svåra och banbrytande arbete de gör, så pass att de år 2003 var nominerade för Nobels fredspris för sitt arbete i kampen mot att stoppa försäljningen av blodsdiamanter.²⁰

2.2 Kimberleyprocessen

Efter Global Witness avslöjande av vad som faktiskt pågick i Angola och i flera andra länder i Afrika kände flera aktörer inom diamantindustrin att något var tvunget att göras. Med ledning av Global Witness och en annan NGO vid namn IMPACT gick flera andra NGO:er, stater, FN och andra viktiga aktörer inom diamantindustrin ihop för att komma fram till en lösning för att kunna stoppa försäljningen av blodsdiamanter. Detta möte hölls i den Sydafrikanska staden Kimberley år 2000 och vad dessa stater, NGO:er och andra aktörer förhandlade fram blev just Kimberleyprocessen, som sedan kom att bli fullt implementerad år 2003.²¹ Idag har Kimberleyprocessen 55 deltagande länder, då med Europeiska Unionen inräknat.²²

Kimberleyprocessen är ett internationellt certifieringssystem riktat mot myndigheter och som syftar till att stoppa handeln av blodsdiamanter i världen.²³ Certifieringssystemet avser inte bara att stoppa försäljningen av blodsdiamanter och den illegala handeln, utan jobbar också för att skydda den existerande legitima försäljningen av diamanter. Kimberleyprocessen gäller endast för oslipade diamanter, vilket innebär att så fort en diamant slipats kan den inte längre ingå i Kimberleyprocessen. Kimberleyprocessen går dock ut på att alla deltagande länder är överens om att endast handla med oslipade diamanter och endast med länder som också är deltagare i Kimberleyprocessen för att kunna upprätthålla nationella import- och exportkontrollsystem för att hålla blodsdiamanter utanför den legitima diamanthandeln. Varje

---

¹⁹ Global Witness, *A Rough Trade*, 1998.

²⁰ Global Witness, "20 Years of Impact" *Global Witness Annual Review*, 2014, s.2.

²¹ Global Witness, *Broken Vows*, 2004, s.5.

²² Alok Vardhan Chaturvedi, "List of Participants – status 2019", *2019 KP Participant List*, 2019.

²³ Global Witness, *Broken Vows*, 2004, s.2.

deltagande land måste med hjälp av ett Kimberleyprocesscertifikat kunna certifiera att alla oslipade diamanter som säljs vidare till andra deltagande länder i Kimberleyprocessen är blodsfria. Kimberleyprocessen är inte bara baserat på dessa certifikat, utan det är också upp till varje deltagande land att implementera effektiva kontrollsystem för att förhindra försäljningen av blodsdiamanter.²⁴

För att få godkännande att vara ett deltagande land i Kimberleyprocessen krävs det att man möter vissa minimikrav. Dessa krav involverar bland annat att man måste anpassa och implementera vissa lagar och förordningar för att kunna implementera Kimberleyprocessen, att alla diamanter som exporteras måste bevaras i förpackningar som inte går sönder eller kan öppnas under exporten samt att alla deltagande länder måste delge sig av statistiska data för att påvisa sin handel och produktion av oslipade diamanter.²⁵

Kimberleyprocessen är inte en internationell organisation, det finns inga permanenta kontor eller permanent anställda utan bygger på olika insatser av de medverkande medlemmarna, diamanthandeln och observatörer från civilsamhället. Kimberleyprocessen kan inte heller ses som ett internationellt avtal utifrån ett juridiskt perspektiv, eftersom den implementeras genom de nationella lagstiftningarna av de olika medlemsländerna.²⁶

Medlemmar i Kimberleyprocessen är stater eller regionala organisationer för ekonomisk integration som har mött minimimålen för Kimberleyprocessen certifieringsordning och därmed får ha en import och export av oslipade diamanter med andra medlemmar i Kimberleyprocessen. Förutom de deltagande länderna, finns det också så kallade ”observatörer” inom Kimberleyprocessen. Dessa är bland annat medlemmar från diamanthandeln och NGOer som bistår med teknisk och administrativ expertis till medlemsländerna. De fyra huvudsakliga observatörerna är för tillfället The World Diamond Council, The Civil Society Coalition, Diamond Development Initiative och The African Diamond Producers Association.²⁷ Målet med Kimberleyprocessen är att helt och hållet stoppa den illegala handeln av blodsdiamanter, och idag har 99,8% av den illegala handeln stoppats med hjälp av Kimberleyprocessen.²⁸

---

²⁴ Ibid s.8.

²⁵ Ibid s.8.

²⁶ Kimberley Process, *What is the Kimberley Process?* 2019.

²⁷ Kimberley Process, *Facts and Questions*, 2019.

²⁸ Kimberley Process, *Facts and Questions*, 2019.

3 Teori och metod

Idén till denna uppsats dök upp under ett samtal om filmen *Blood Diamond* från 2006, där de i slutet av filmen kortfattat beskriver Kimberleyprocessen.²⁹ Detta väckte min nyfikenhet och jag började att kolla närmare på detta. Efter att ha forskat lite på ämnet fick jag ganska snart en bild om vad Global Witness är och deras betydande roll inom konflikten med blodsdiamanter samt framtagandet av Kimberleyprocessen. Men jag förstod också ganska snabbt att Global Witness också bestämt sig för att inte längre stötta Kimberleyprocessen och därför valt att dra sig ur. Detta fångade mitt intresse, då jag anser att det är väldigt spännande hur en så pass betydande organisation i denna fråga kan byta ståndpunkt så drastiskt som Global Witness faktiskt gjort.

Syftet med denna undersökning är att granska de faktorer som lett till att Global Witness dragit sig ur Kimberleyprocessen. Min teori är att Global Witness använder sig av en implicit stipulativ definition och menar att Kimberleyprocessen är ”soft law”. En stipulativ definition är när ett ord ges en uttalad definition för det specifika sammanhanget och kan variera beroende på sammanhang, kontext och vem det är som talar. En implicit stipulativ definition däremot, är en outtalad stipulativ definition av ett centralt begrepp.³⁰ Min teori är att Global Witness definierar Kimberleyprocessen som soft law, men inte uttalar sig om det rakt ut, utan alltså istället använder sig av en implicit stipulativ definition.

Soft law beskrivs bäst som kvasi-rättsliga instrument som inte har någon juridisk kraft eller genomslag. Till dessa kan man exempelvis räkna icke-bindande resolutioner, deklARATIONER och riktlinjer som skapats av regimer, stater och privata organisationer. I artikeln *Why does Soft Law have any Power Anyway?* skriven av Bryan H. Druzin, professor i juridik vid The Chinese University of Hong Kong, kritiserar han soft law som fenomen, men menar att denna typ av ”lag” får för mycket uppmärksamhet och därmed också får en starkare position.³¹ Druzin menar att soft law befinner sig någonstans i gråzonen mellan faktiskt bindande lagar och det som faktiskt inte är lagar alls, men ändå får mycket uppmärksamhet och kraft när det

---

²⁹ IMDb, ”Blood Diamond”, 2006.

³⁰ Ibid, s.8.

³¹ The Chinese University of Hong Kong, ”Academic Staff”, *law.cuhk.edu.hk*, 2019.

kommer till internationell styrning.³² Från och med nu kommer jag att hänvisa till soft law med citationstecken framför och bakom ordet law, då soft "law" enligt Druzins teori, faktiskt inte kan räknas som en faktisk lag.

Utöver teorin om att Global Witness anser att Kimberleyprocessen är soft "law", kommer jag också att ta mig an denna uppsats med hjälp av Jack Donnelly, professor vid University of Denver, teori och definition av politisk realism, som kan ses som raka motsatsen till soft "law", som är en del av idealismen. Politisk realism belyser staternas roll och gör ett ganska brett antagande om att de motiveras av nationella intressen. Politisk realism menar att stater agerar utifrån sina egna nationella intressen och behov och vänder ryggen till de problem som kan uppstå på vägen dit, bara för att få sin egen vinning. Politisk idealism däremot, som soft "law" kan räknas till, är ett perspektiv där man inte ser staten som en sluten politisk enhet som endast agerar utifrån sina egna intressen, utan som låter andra aktörer, exempelvis NGO:er, driva sina egna frågor i politiken.³³

Den metod som jag har valt att använda mig av för att besvara min frågeställning är argumentationsanalys. I denna argumentationsanalys kommer jag att leta efter hållbara, tillräckliga och relevanta argument som styrker den tes jag identifierat. Denna tes återfinns längre ned i denna uppsats, under punkt fem. Att ett argument är hållbart beror på om man kan göra faktapåståendet i argumentet sannolikt nog för att man ska kunna tro på det. Sannolikheten i detta avseende behöver inte betyda att någonting är sant eller falskt, utan det handlar snarare om normativitet. Normativitet handlar om hur den eller de som argumenterar tycker att någonting borde vara, snarare än om hur det faktiskt är. Relevanta argument är argument som har tillräcklig och relevant koppling till tesen, och inte argument som helt plötsligt börjar argumentera för någonting helt annat. Ett argument är sällan tillräckligt i sig för att övertyga någon om sin tes, däremot kan flera olika argument som bygger på varandra i sin tur bli tillräckliga för att styrka tesen. Tillräckliga argument är alltså ofta argument som tillsammans blir tillräckliga nog för styrka tesen.³⁴

---

³² Bryan H. Durzon, *Why does Soft Law have Any Power Anyway?* Asian Journal of International Law, Augusti 2016.

³³ Jack Donnelly, *Realism and International Relations*, Cambridge University Press, 2000, s.9-11.

³⁴ Lena Halldenius, *Argumentationsanalys*, Avdelningen för mänskliga rättigheter, Lunds Universitet, 2016, s.3.

Med stöd av argumentationsanalysen kommer jag att granska mitt primärmaterial för att identifiera de argument som Global Witness lägger fram till varför de väljer att dra sig ur Kimberleyprocessen. Jag kommer leta efter eventuella luckor i argumentationen och granska argumenten för att se att de är hållbara, tillräckliga och relevanta för tesen. Jag kommer också att med stöd av Druzins perspektiv på soft "law", identifiera de argument som tyder på att Global Witness anser att Kimberleyprocessen är soft "law", utifrån min teori om att Global Witness använder sig av en implicit stipulativ definition på ordet "Kimberleyprocessen".

4 Tidigare forskning

För att identifiera forskningsläget har jag främst använt mig av sökorden *blood diamonds*, *conflict diamonds*, *Kimberley process* och *Global Witness* för att hitta relevanta forskningsartiklar på ämnet. Då min forskningsfråga är väldigt specifikt inriktad på en enskild organisation kunde jag inte hitta någon litteratur som inriktat sig på just det ämne jag är intresserad av att titta närmare på. Istället har jag valt att ta ett steg tillbaka och se till det lite större perspektivet istället. De artiklar jag valt ut behandlar ämnena blodsdiamanter och Kimberleyprocessen på olika sätt, och ger olika intressanta perspektiv på detta. All tidigare forskning är noga utvalt för att passa det ämne jag är intresserad av, och för att kunna identifiera det stundande forskningsläget. Inom detta ämne finns det tre olika aspekter, vilka jag kommer att förklara närmare i de nästkommande styckena.

Det första perspektivet som jag identifierat är de författare som menar att Kimberleyprocessen är alldeles för svag och att definitionen av blodsdiamanter måste ändras för att förhindra att stater hittar vägar runt Kimberleyprocessen för att slippa följa dess riktlinjer. Dessa författare har en ganska kritisk syn på Kimberleyprocessen och anser att något måste ske eller förändras för att den ska kunna göra någon skillnad. Följande artiklar är de som jag valt ut som passar in under detta perspektiv.

I artikeln *Is there a future for the Kimberley Process certification scheme for conflict diamonds?* skriver Holly Cullen om Kimberleyprocessens brister. Hon skriver i sin artikel att flertalet länder valt att leta efter nya alternativ då de anser att Kimberleyprocessen är allt för svag och ineffektiv. I sin artikel radar också Cullen upp ett antal argument till varför hon anser att Kimberleyprocessen egentligen är ”soft law”. Argumenten hon använder sig av för att bevisa detta innefattar bland annat att just terminologin ”process” indikerar på att man försöker undvika att kategorisera Kimberleyprocessen som ett traktat, ingen signatur eller ratificering krävs och staterna kallas för deltagare snarare än parter. Dessutom kallas bestämmelserna i processen för åtaganden istället för förpliktelser. Dessa argument pekar enligt Cullen på att Kimberleyprocessen är ”soft law”, och denna typ av lag är icke-bindande och ger inget upphov till statligt ansvar när de bryts.³⁵

---

³⁵ Holly Cullen, *Is there a future for the Kimberley Process Certification Scheme for conflict diamonds?* Macquarie Law Journal vol.12, 2013.

I artikeln *Conflict Diamonds "alive and well"*, skriver Aleksi Ylönen att sedan införandet av Kimberleyprocessen har försäljningen av blodsdiamanter minskat en hel del. Dock menar Ylönen att definitionen av blodsdiamanter måste ändras för att komma åt andra typer av blodsdiamanter som säljs, som inte helt och hållet passar in på definitionen blodsdiamanter och därmed kan kringgå Kimberleyprocessen. Ylönen menar att Kimberleyprocessen är alldeles för svag och att ett antal åtgärder krävs för att kunna stärka dess position.³⁶

I artikeln *Ten Years On, The Kimberley Process Certification Scheme and Zimbabwe's Marange and "Conflict Diamonds": Lessons to be Learnt*, skriver N Shaik-Peremanov om hur det kanske skulle kunna vara ett alternativ att utesluta Zimbabwe från Kimberleyprocessen eftersom de ändå så ofta kringgår den, och på så sätt göra att de inte kan sälja några diamanter, i alla fall inte legalt. Shaik-Peremanov skriver även han om hur definitionen av blodsdiamanter måste ändras för att kunna skärpa reglerna och för att Kimberleyprocessen ska kunna bli slagkraftigare.³⁷

Ett andra perspektiv inom detta ämne är de som fortfarande är de som, trots en del skepsis, ändå är hoppfulla för Kimberleyprocessen och som ser de positiva effekterna som den haft på olika stater. De erkänner att det finns brister och att en hel del förbättringar kan göras, men att det även finns positiva aspekter med Kimberleyprocessen och till och med att det finns positiva aspekter med blodsdiamanter. Följande forskningslitteratur har detta synsätt på ämnet.

I artikeln *Diamonds are a Smugglers Best Friend: Regulations, Economics and Enforcement in the Global Effort to Curb the Trade in Conflict Diamonds* skriver Joseph Hummel om både positiva och negativa effekter av försäljningen av blodsdiamanter. Hummel menar att även fast blodsdiamanter leder till människorättskränkningar i många avseenden så finns det även ett fåtal positiva utfall, som exempelvis skolor som byggs med hjälp av finansiering från inkomster från blodsdiamanter. Hummel skriver också att förbudet mot blodsdiamanter kan vara kontraproduktivt och göra så att länder som redan har en bristande ekonomi går ännu

---

³⁶ Aleksi Ylönen, *Conflict Diamonds "alive and well"*, African Security Review 21:3, 2012.

³⁷ N Shaik-Peremanov, *Ten Years On, The Kimberley Process Certification Scheme and Zimbabwe's Marange and "Conflict Diamonds"*, Potchefstroom Electronic Law Journal vol.17 issue.1, 2014.

mer på knäna ifall de inte tillåts sälja sina diamanter. I slutet av sin artikel kritiserar Hummel Kimberleyprocessen för att bara vara just det: en process, och ingenting annat.³⁸

I artikeln *Blood Diamonds: The Successes and Failures of the Kimberley Process Certification Scheme in Angola, Sierra Leone and Zimbabwe* skriver Audrey Howard att om man sätter all kritik och skepsis åt sidan angående Kimberleyprocessen, så är den faktiskt ett väldigt bra sätt för att få bukt på problemet och försäljningen av blodsdiamanter. Howard påstår i sin artikel att Kimberleyprocessen haft mycket större inflytande i Angola och Sierra Leone än vad den haft i Zimbabwe. Zimbabwe har länge visat sig ovilliga att följa Kimberleyprocessens riktlinjer och har hittat flera kryphål för att fortsätta kunna sälja sina blodsdiamanter. Definitionen av blodsdiamanter är att de bryts för att finansiera militära medel för att kunna genomföra beväpnade kupper mot den internationellt erkända regimen. I Zimbabwe bryts diamanterna av den sittande, men än så korrupta regimen och förhållandena för de som arbetar är fortfarande slavlika. Men just för att diamanterna inte säljs för att finansiera militära kupper så kommer Zimbabwe ofta undan Kimberleyprocessens regler.³⁹

Det tredje perspektiv inom detta ämne är det som visar på NGO:ers skepsis mot Kimberleyprocessen, istället för enskilda forskares åsikter. Författarna skriver här om hur NGO:er har tvekat på Kimberleyprocessen redan från start och vilka effekter det får. Följande forskningslitteratur behandlar detta ämne.

I sin artikel *A Diamond Scheme is Forever Lost: The Kimberley Process's Deteriorating Tripartite Structure and its Consequences for the Scheme's Survival* skriver Andrew H. Winetroub om hur Kimberleyprocessen adresserar en så pass stor fråga att den inte får misslyckas. Ändå är strukturen på Kimberleyprocessen väldigt svag vilket tillåter försäljningen av blodsdiamanter att fortgå. I denna artikel skriver Winetroub om att Global Witness dragit sig ur Kimberleyprocessen och vilka effekter detta har haft på hela diamantindustrin.⁴⁰

---

³⁸ Joseph Hummel, *Diamonds are a Smugglers Best Friend: Regulations, Economics and Enforcement in the Global Effort to Curb the Trade in Conflict Diamonds*, *The International Lawyer* vol.41 No.4, 2007.

³⁹ Audrey Howard, *Blood Diamonds: The Successes and Failures of the Kimberley Process Certification Scheme in Angola, Sierra Leone and Zimbabwe*, *Washington University Global Studies Law Review*, 2016.

⁴⁰ Andrew H. Winetroub, *A Diamond Scheme is Forever Lost: The Kimberley Process Deteriorating Tripartite Structure and its Consequences for the Scheme's Survival*, *Indiana Journal of Global Legal Studies* vol.20 Issue.2 article 29, 2013.

The Lion that Didn't Roar, Can the Kimberley Process Stop the Blood Diamonds Trade? är en bok skriven av Nigel Davidson. Boken beskriver det ironiska i hur diamanter som är en symbol för kärlek och lyx, också är en nyckelkomponent i flera blodiga konflikter. Boken analyserar också Kimberleyprocessen och i vilken utsträckning den lyckats med att förhindra försäljningen av blodsdiamanter. Boken belyser även hur flera NGO:er kommit att bli mer och mer skeptiska till Kimberleyprocessen över tiden, trots dess framgång inom vissa stater.⁴¹

From Blood Diamonds to the Kimberley Process – How NGOs Cleaned Up the Global Diamond Industry är en bok skriven av Franziska Bieri och innehåller den första omfattande redogörelsen för Kimberleyprocessen som gjorts. Boken är också den första att avslöja hur flera NGO:er har kommit att bli mer och mer kritiska till Kimberleyprocessen även fast de själva varit med och tagit fram den, och även fast de själva besitter förmågan att delta i beslutfattande och globala avtal inom Kimberleyprocessen.⁴²

Blood on the Stone – Greed, Corruption and War in the Global Diamond Trade skriven av Ian Smillie och är tillsammans med Franziska Bieris bok *From Blood Diamonds to the Kimberley Process – How NGOs Cleaned Up the Global Diamond Industry* en av de första böckerna på temat blodsdiamanter. Boken behandlar ämnen som varför diamanthandeln har kommit att bli så farlig, diamanthandeln och skapandet av Kimberleyprocessen, samt hur NGO:er med tiden kommit att bli mer och mer skeptiska mot Kimberleyprocessen.⁴³

I de artiklar jag valt ut till denna forskningsöversikt finns det flera olika infallsvinklar på just detta ämne, även fast många skribenter i slutändan verkar ha samma åsikt om Kimberleyprocessen. Alla artiklar är relevanta för mitt ämne på ett eller annat sätt då de ger mig en bred grund och förståelse för de olika perspektiven som finns på detta ämne. Att de olika texterna belyser olika perspektiv har gjort att jag enkelt kunnat skapa mig en uppfattning om vad det stundande forskningsläget faktiskt är. Genom att läsa dessa artiklar och böcker har jag identifierat en forskningslucka som jag anser vara intressant att titta närmare på. All litteratur behandlar liknande frågor och diskuterar Kimberleyprocessens och blodsdiamanter påverkan och inflytande. Jag är dock intresserad av att ta det ett steg längre, och se på varför en enskild organisation valt att ta beslutet att dra sig ur Kimberleyprocessen.

---

⁴¹ Nigel Davidson, *The Lion that Didn't Roar*, Australian National University Press, 2016.

⁴² Franziska Bieri, *From Blood Diamonds to the Kimberley Process*, Ashgate Publishing Company, 2010.

⁴³ Ian Smillie, *Blood on the Stone*, Anthem Press, 2010.

Den luckan jag identifierat är att jag inte funnit någon forskningslitteratur som behandlar ämnet om varför Global Witness dragit sig ur Kimberleyprocessen och vilka faktorer som har påverkat detta. En del litteratur skriver om hur vissa NGO:er känner missnöje över Kimberleyprocessen, men ingen forskning jag funnit har specifikt riktat in sig på en enskild organisation. Mitt bidrag till forskningsfältet kommer vara att jag kommer att rikta in mig på särskilt på Global Witness, och identifiera olika faktorer som i slutändan ledde till att de valde att dra sig ur Kimberleyprocessen. Ingen annan forskning som jag identifierat har som sagt specificerat sig på just detta ämne, utan diskuterar snarare Kimberleyprocessens svagheter och dess positiva effekter på ett mer generellt plan.

5 Anledningar till varför Global Witness drar sig ur Kimberleyprocessen

Global Witness identifierar flertalet problem med Kimberleyprocessen och de trycker hårt på att någonting måste göras för att stärka den och göra den mer slagkraftig. Huvudtesen i deras argumentation är att Kimberleyprocessen är för svag för att kunna stoppa försäljningen av blodsdiament. Utifrån denna tes argumenterar Global Witness för vilka åtgärder som kan och bör tas för att stärka Kimberleyprocessen.

Trots att Global Witness var en av de NGO:er som tryckte på att förändring behövdes och som spelat en stor roll både under skapandet av Kimberleyprocessen och även efter, så pekar argument från de rapporter och pressmeddelanden som jag granskat på att organisationen redan från början varit ganska skeptiska till Kimberleyprocessen. I en rapport skriven av Global Witness i mars 2004, alltså bara ett år efter att Kimberleyprocessen börjat implementeras, kan man finna argument som tydligt pekar på att organisationen känner missnöje inför processen redan då.⁴⁴ Argumenten visar dels missnöje gentemot Kimberleyprocessen i sig, och dels gentemot diamantindustrin samt Kimberleyprocessens medlemsstater, som Global Witness anser inte hållit de löften de avlagt.⁴⁵ Global Witness menar att Kimberleyprocessen redan ett år efter sin uppkomst har flera stora svagheter som hotar dess kredibilitet och effektivitet. Ett av de allvarligaste felen enligt Global Witness är avsaknaden av bestämmelser för en systematisk och opartisk granskning av alla deltagares diamantkontrollsystem för att kunna bedöma hur de faktiskt arbetar i praktiken. Detta var någonting som Global Witness tillsammans med ett antal andra NGO:er tryckte hårt på redan vid förhandlingarna av Kimberleyprocessen, men på grund av det hårda motståndet från staternas regeringar så kom inte denna regelbundna bevakning att bli en del av det formella avtalet. Efter mycket påtryckningar från flera olika organisationer, togs ett litet steg framåt i processen år 2003, då man införde ett frivilligt granskningssystem. Detta är alltså ett system där länder frivilligt kan välja ifall de vill bli granskade för att kunna bevisa att de håller sig till Kimberleyprocessens riktlinjer. Även fast det kan tyckas vara ett steg i rätt riktning, så

---

⁴⁴ Global Witness, *Broken Vows*, Mars 2004, s.11.

⁴⁵ *Ibid*, s.6.

menar Global Witness att det inte är tillräckligt för att kunna få bukt på problemet med blodsdiamanter.⁴⁶

Vidare identifierar och argumenterar Global Witness för ytterligare två svagheter med Kimberleyprocessen. Den ena är avsaknaden av straff och sanktioner för de medlemsländer som överträder processens bestämmelser, vilket blir ett verkligt hinder i arbetet för att alla medlemsländer ska implementera effektiva kontrollsystem. Det andra problemet som de identifierar är diamanthandelsindustrins självregleringssystem, som är en del av Kimberleyprocessen. Global Witness menar att Kimberleyprocessen framgång inte bara hänger på ländernas regeringar, utan också till stor del på diamanthandelsindustrin som spelar en mycket betydande roll. Självregleringssystemet för diamanthandelsindustrin implementerades år 2003 utan några specifika uppgifter och instruktioner på hur implementationen skulle bli mätt eller övervakad. Syftet med självregleringssystemet är att spåra diamanter från gruvan eller diamanthandelsområdet där de bryts tills att de säljs i butik för att förhindra blodsdiamanter att hamna i den lagliga diamanthandeln. Dock menar Global Witness att det läggs allt för lite fokus på att se till att självregleringssystemet implementeras på ett meningsfullt och effektivt sätt, och därmed brister det.⁴⁷

Under de fem efterföljande åren efter skapandet av Kimberleyprocessen tyder Global Witness rapporter på att de fortfarande är hoppfulla för Kimberleyprocessen, även fast de identifierar ett antal brister i den. I en rapport från 2005 skriver Global Witness att trots att Kimberleyprocessen gjort framsteg på flera olika fronter, så är det fortfarande en bit kvar tills att den fullt ut och på ett effektivt sätt kan stoppa försäljningen av blodsdiamanter. I denna rapport argumenterar Global Witness för att den största utmaningen för Kimberleyprocessen är att säkerställa diamanthandelskontrollsystemen i de olika medlemsländerna, något som dessa länder väljer helt själva hur detta ska utföras. Dessa kontrollsystem ser bra ut på papper, men måste bli effektivt implementerade för att kunna stötta Kimberleyprocessen. Om detta inte görs kommer processen att vara varken trovärdig eller effektiv och försäljningen av blodsdiamanter kommer att fortgå, menar Global Witness. Organisationen menar också att effektiviteten av hela systemet förlitar sig på att medlemsländerna implementerar Kimberleyprocessen på ett välfungerande sätt.⁴⁸ Global Witness uttalar sig också i en rapport

---

⁴⁶ Ibid, s.9-10.

⁴⁷ Ibid, s.10-11.

⁴⁸ Global Witness, *Implementing the Kimberley Process*, Juni 2007, s.2.

från året innan att:” The Kimberley Process is only as good as its ability to keep conflict diamonds out of the system”.⁴⁹

Global Witness påpekar gång på gång att Kimberleyprocessen är allt för svag och att den måste styrkas signifikant för att nå sitt mål och upprepar återigen att de interna kontrollsystemen i varje medlemsland inte är starka nog eller inte följs ordentligt och att det är av största vikt att göra något åt detta. Global Witness menar också att mycket ansvar ligger hos diamantindustrin och att de, tillsammans med medlemsstaterna har ett delat ansvar för dessa problem och det är upp till dem att säkerställa Kimberleyprocessens kredibilitet och effektivitet. Vidare ger Global Witness ett förslag till förändringar som skulle kunna leda till att Kimberleyprocessen blir starkare, slagkraftigare och mer bindande. Det förslag som Global Witness lägger fram är att Kimberleyprocessen inte bara borde innefatta oslipade diamanter, utan även de slipade diamanterna. Detta skulle leda till att man mer effektivt skulle kunna kontrollera att blodsdiamanter inte kommer in på marknaden. I samma rapport kan man också se antydningar till att Global Witness försöker att skylla ifrån sig och lägga ansvaret på att Kimberleyprocessen är svag hos någon annan. De lägger skulden på medlemsländer och diamantindustrin och hävdar att det är deras fel att Kimberleyprocessen är så pass svag som den är. De tar inte själva på sig något ansvar trots att det är de själva som varit med och tagit fram Kimberleyprocessen.⁵⁰ Detta är i viss mån ett relevant argument då det styrker tesen att Kimberleyprocessen är svag, men det är varken tillräckligt eller särskilt hållbart, utan ger istället skenet av att vara oprofessionell och ovillig att ta på sig ansvar.

Många indikatorer i Global Witness argument i såväl rapporter som pressmeddelanden pekar på deras missnöje gentemot staters brutna löften i förhållande till Kimberleyprocessen. Detta syns tydligt i länder som bland annat Elfenbenskusten och Venezuela, men Global Witness har allra särskilt visat sitt missnöje mot hur situationen ser ut i Zimbabwe och hur Kimberleyprocessen adresserar detta problem.⁵¹ I juni 2011 på ett möte för medlemmar till Kimberleyprocessen som hölls i Kinshasa i Demokratiska Republiken Kongo, reste sig ett antal NGO:er, däribland Global Witness, och lämnade rummet. Kimberleyprocessens ordförande hade strax innan dessa NGO:er rest sig upp, förklarat att försäljningen av de kontroversiella blodsdiamanterna från Zimbabwe skulle fortgå trots flertalet protester från

---

⁴⁹ Global Witness och IMPACT, *The Key to Kimberley*, Oktober 2004, s.1.

⁵⁰ Global Witness, *Making it Work*, November 2005, s.2.

⁵¹ Charmian Gooch, “Why we are leaving the Kimberley”, *Globalwitness.com*, December 2011.

flera medlemmar i Kimberleyprocessen. Efter att detta möte tagit slut, uttalade sig organisationen IMPACT, den NGO som tillsammans med Global Witness kämpat för Kimberleyprocessens framväxt, på följande sätt:

The agreement between the Kimberley Process and Zimbabwe being discussed this week falls short of what is acceptable to maintain the credibility of the Kimberley Process, protect civilians and civil society members living and working in Marange or prevent substantive quantities of illicit diamonds from infecting the global diamond supply chain.⁵²

Efter händelsen i Kinshasa uttalade sig även Global Witness och menade att de inte längre var säkra på att Kimberleyprocessen är varken villig eller kapabel till att nå sitt mål med att stoppa försäljningen av blodsdiamanter. De menar att på grund av sina svagheter, så har Kimberleyprocessen upprepade gånger misslyckats med att hålla Zimbabwes regering ansvarig för det våld, militära inblandning och smuggling av diamanter som sker i och runt diamantfälten i Marange. Mötet i Kinshasa var droppen som fick bägaren att rinna över för flera NGO:er där det tydligt visade sig att medlemsstater till Kimberleyprocessen och diamanterindustrin inte är beredda att stå upp och försvara Kimberleyprocessens grundläggande principer. Global Witness menar att medlemsstater till Kimberleyprocessen nu bara har en väldigt liten chans att kunna vända denna situation, ta itu med denna typen av problem och bevisa vad Kimberleyprocessen faktiskt står för.⁵³ Återigen skyller alltså Global Witness ifrån sig, och lägger ansvaret hos någon annan, istället för att erkänna att de, som aktivt deltagit för att ta fram Kimberleyprocessen, faktiskt också delvis bär en del av ansvaret.

Situationen i Zimbabwe hade innan mötet i Kinshasa fått världens, och särskilt Kimberleyprocessens ögon på sig. Efter upptäckten av diamanter i Marange i Zimbabwe kom situationen i landet att urarta rejält och arbetarna och civila i, och runt diamantfältet i Marange har kommit att utstå extremt våld i form av mord, misshandel, våldtäkter, våldsamma förflyttningar och tungt arbete under slavliknande förhållanden i diamantergruvorna under militärens och polisens makt. Marange ligger på landets östra sida

---

⁵² Nigel Davidson, *The Lion that Didn't Roar*, ANU Press, 2016, s.1.

⁵³ Charmian Gooch, "Global Witness Founding Director's Statement on NGO Coalition Walk-out From Kimberley Process Meeting", *globalwitness.com*, Juni 2011.

och det ryktas om att dess diamantfält kan vara ett av de största och mest diamantrika i världen. Zimbabwes polis började stationeras ut runt om diamantfälten i Marange i början av 2007, och började då att tvinga de som redan jobbade på fälten att istället jobba i syndikat under deras kontroll, och mördade eller misshandlade alla som vägrade lyda dem. Våldet i Zimbabwe nådde sin topp under hösten 2008, då landets militär, tillsammans med landets polis, tog över Marangeområdet med operationen ”Hakudzokwi”, som kan översättas till ”Du kommer aldrig att återvända”. Mer än 800 soldater och ett antal helikoptrar utrustade med kulsprutor placerades ut runt om och över diamantfälten i Marange och kom att mörda över 200 personer på denna dag. Efter denna operation tog militären över makten över Marangefälten istället för polisen, och tvingade all lokalbefolkning, inklusive barnen, att arbeta för dem. Alla civila som vägrade, eller som sågs arbeta på fälten utanför militärens makt, misshandlades grovt eller mördades för att skicka en varningssignal till andra.⁵⁴

Trots det fruktansvärda våld och de människorättsbrott som lokalbefolkningen kring Marangeområdet fått utså, har knappt några åtgärder tagits utav Kimberleyprocessen. Det finns till och med medlemsstater i Kimberleyprocessen som menar att eftersom FN definierar blodsdiamanter som ”diamanter som används av rebellgrupper för att finansiera militära aktioner, inklusive försök att underminera eller störta legitima regeringar”, så ska inte Kimberleyprocessen agera när medlemsländer mördar sin egen befolkning för att kunna säkerställa sin egen tillgång till välstånd. Några medlemsstater har till och med uttalat sig om att mänskliga rättigheter inte är en angelägenhet för Kimberleyprocessen och en av Kimberleyprocessens tidigare ordförande har uttalat sig om att Kimberleyprocessen inte är en organisation för mänskliga rättigheter. Detta menar Global Witness är helt fel, då Kimberleyprocessen upprättades som en konsekvens av de fruktansvärda människorättsbrotten som begicks under flera olika inbördeskrig runt om i Afrika och som finansierades med hjälp av blodsdiamanter. Det finns också utskrivet i Kimberleyprocessens grunddokument att medlemsstater till Kimberleyprocessen ska arbeta mot människorättsbrott inom diamantindustrin. Förebyggandet av våld och utnyttjande som drivs av diamanthandeln är den underliggande orsaken till Kimberleyprocessens existens och kan inte bara skjutas åt sidan när det blir politiskt opraktiskt, menar Global Witness. Att göra så är ytterligare en komponent som bidrar till att Kimberleyprocessen blir svag, säger de.⁵⁵

---

⁵⁴ Global Witness, *Return of the Blood Diamond*, Juni 2010, s.6.

⁵⁵ Ibid, s.9.

Vid Kimberleyprocessens allmänna sammankomst år 2009 i Namibia utlyste Zimbabwes gruvminister att licensen att bryta diamanter i Maranges diamantfält hade getts till företagen Mbada Diamonds och Canadile Miners, som båda ägs av det statliga gruvföretaget Zimbabwe Mining Development Corporation (ZMDC) i samarbete med privata investerare. Att ge licensen till dessa två företag presenterades som en lösning till de problem som omvärlden fått nys om i Zimbabwe, och tanken med att låta dessa två företag ta över kontrollen var att för att få ordning på det existerande kaoset på diamantfälten, samt för att möta minimikraven på Kimberleyprocessen. Dock visar en noggrannare granskning av dessa två företag att de egentligen bara är spelbrickor i ett system som gynnar eliten och skapar korruption, snarare än att gynna landets invånare. Zimbabwes myndigheter har vid upprepade tillfällen hävdat att diamanter från Marangefälten, tillsammans med flera andra av landets naturresurser, ska användas för att gynna landet och dess invånare samt höja den nationella ekonomin signifikant. År 2010 kom det dock fram att ZMDC inte betalat utdelning till Zimbabwe som stat på över 20 år, vilket väcker stor oro till varför ZMDC fortfarande har licens att bryta diamanter i området. Global Witness menar att det är näst intill oundvikligt att konstatera att myndigheterna i Zimbabwe bara byter en form av kriminalitet mot en annan och än en gång ifrågasätter Global Witness Kimberleyprocessens ansträngningar att sätta stopp för situationen eftersom de hela tiden ger landet en andra chans.⁵⁶

Kimberleyprocessen har fått flertalet påtryckningar från olika håll åt att göra någonting åt den eskalerande situationen i Zimbabwe, allra minst då de fick mottaga en namninsamling med mer än 150,000 namn som åberopade att Zimbabwe skulle bli exkluderade från Kimberleyprocessen. Detta fick dock ingen effekt, och istället för att exkludera Zimbabwe, valde Kimberleyprocessen att tackla problemet med en gemensam arbetsplan med mål att få landet att arbeta i linje med Kimberleyprocessens principer. Denna arbetsplan täcker dock inte alla områden där Zimbabwe inte följer Kimberleyprocessen, och nämner inte mänskliga rättigheter över huvud taget. De huvudsakliga kraven i denna arbetsplan är att dra tillbaka armén från diamantfälten och att stoppa flödet av olagliga diamanter ut ur landet. Bara sex månader efter införandet av denna arbetsplan rapporterades det dock om att Zimbabwe redan brutit arbetsplanens villkor genom att exportera tolv transporter med Marangediamanter till Förenta Arabemiraten. Dessutom är militären fortfarande närvarande på majoriteten av

---

⁵⁶ Ibid, s.11-12.

Marangeområdena och smuggling av blodsdiamanter pågår fortfarande. Global Witness har själva varit på Kimberleyprocessen, dess medlemsländer, diamantindustrin och observatörer flertalet gånger och sagt att mer måste göras för att stoppa vad som pågår i Zimbabwe, men utan att få något gensvar. Global Witness menar att Kimberleyprocessen duckar för utmaningen och istället låter Zimbabwe få makten i rädsla för landets starka militärmakt.⁵⁷

5.1 Är Kimberleyprocessen soft "law"?

Att Global Witness argument indikerar på att Kimberleyprocessen är svag och är en implicit stipulativ definition av "soft law" syns tydligt i en rapport från 2005. Till att börja med så kritiserar de att det inte finns några *definitiva och specifika regelverk* på hur de interna kontrollsystemen ska se ut eller implementeras, utan det är *upp till varje land att själva göra detta på det sätt som passar dem bäst*. Det finns dokument tillhörande Kimberleyprocessen som indikerar på att stater *borde* implementera ett internkontrollsystem designat för att eliminera alla förekomster av blodsdiamanter. Dessa dokument gör också *rekommendationer* för diamantbrytning på olika nivåer, för export- och importprocesser och för handel av oslipade diamanter, men dessa *rekommendationer* är upp till varje medlemsstat att implementera *hur de vill*, och de *behöver inte efterföljas*. Som ett resultat av detta så kan medlemsländer *skapa sitt eget* interna kontrollsystem *med eller utan* dessa rekommendationer.⁵⁸ Utöver detta uttalar sig Global Witness på följande sätt i en rapport från 2004: *The Kimberley Process is only as good as its ability to keep conflict diamonds out of the system*".⁵⁹

Att Global Witness väljer att lyfta fram just detta i sina rapporter tyder på att de faktiskt tycker att Kimberleyprocessen är soft "law", även fast det inte är någonting som de påpekar rakt ut. De menar att eftersom Kimberleyprocessen inte är någon bindande lag kan länder tolka den i princip hur de vill, och därmed också implementera den hur de vill, vilket är tydliga indikationer som passar in väl på Druzins perspektiv på soft "law". Utöver detta kritiserar även Global Witness diamantindustrin självregleringssystem som är en del av Kimberleyprocessen, medlemsländernas frivilliga självregleringssystem samt avsaknaden av

---

⁵⁷ Ibid, s.10.

⁵⁸ Global Witness, *Making it Work*, 2005, s.2.

⁵⁹ Global Witness och IMPACT, *The Key to Kimberley*, Oktober 2004, s.1.

granskning av implementationen av Kimberleyprocessen. Allt detta är tydliga definitioner av Druzins perspektiv på soft "law" och i och med att Global Witness kritiserar allt detta kan man dra slutsatsen av att de använder sig av en implicit stipulativ definition av soft "law" genom ordet Kimberleyprocessen.

Att organisationen antyder till att Kimberleyprocessen är soft "law", kan man, som sagt se i olika rapporter, men också väldigt tydligt i det pressmeddelande som Global Witness släpper i samband med att de drar sig ur. Global Witness uttalar sig då på följande sätt: "It has proved beyond doubt that voluntary schemes are not going to cut it in a multi-polar world where companies and countries compete for mineral resources".⁶⁰ Här syns tydligt att Global Witness konstaterar att en process, som Kimberleyprocessen ju faktiskt bara är, aldrig kommer att lösa ett så stort och konfliktartat problem som blodsdiamanter faktiskt innebär. I och med att Kimberleyprocessen inte är bindande och helt frivilligt och därmed blir den alldeles för svag och kan då ses som soft "law".

5.2 Resultat

Anledningarna till att Global Witness bägare slutligen rann över och de valde att lämna Kimberleyprocessen är många. Uttrycket många bäckar små passar in väldigt bra här eftersom det var ett antal olika anledningar som tillsammans gjorde att Global Witness kom fram till det slutgiltiga beslutet att dra sig ur Kimberleyprocessen. Global Witness menar att avsaknaden av granskningssystem över medlemsländernas nationella diamantkontrollsystem, diamantindustrins bristande självregleringssystem och avsaknaden av straff och sanktioner för medlemsländer som inte följer Kimberleyprocessens riktlinjer är alla anledningar till att Kimberleyprocessen är alldeles för svag och som gjort att Global Witness dragit sig ur den. Vidare uttrycker sig Global Witness om att Kimberleyprocessens vägran att utvecklas och anpassa sig till de tydliga länkar som finns mellan diamanter, våld och tyranni har gjort den allt mer föråldrad. Global Witness menar att det är dags för diamantindustrin att börja följa internationella standards och att tillåta granskning av deras diamantkontrollsystem. Utöver detta menar de också att det är dags för regeringar att visa framfötterna genom att implementera dessa standards som nationell lag. Kimberleyprocessens misslyckande att få

---

⁶⁰ Charamian Gooch, *Why we are leaving the Kimberley Process*, December 2011.

länder och diamantindustrin att göra just detta, är en av anledningarna till att Global Witness valt att dra sig ur Kimberleyprocessen.⁶¹

Det som sedan kom att bli droppen som fick bägaren att rinna över och som fick Global Witness att ta det avgörande beslutet att lämna Kimberleyprocessen är hur situationen i Zimbabwe har hanterats. Trots påtryckningar från Global Witness och flera andra organisationer och en del stater, misslyckas Kimberleyprocessen gång på gång att göra någonting åt den eskalerande situationen i Zimbabwe. Global Witness väljer då att gå ur Kimberleyprocessen med argumentet att de anser att Kimberleyprocessen duckar för utmaningen att ta tag i problemet.⁶² Sammantaget kan man alltså se att det inte bara finns en enda anledning till att Global Witness valt att lämna Kimberleyprocessen, utan flera olika orsaker har tillsammans byggt upp en frustration hos Global Witness att de bestämmer sig för att dra sig ur.

5.3 Slutsats

Anledningarna till att Global Witness valde att lämna Kimberleyprocessen är alltså många, och den frustration som uppstod av att förändring aldrig skedde ledde till att Global Witness inte längre ville stötta Kimberleyprocessen. Som tidigare nämnt så var Global Witness tillsammans med organisationen IMPACT de två organisationer som drev arbetet med Kimberleyprocessen framåt. Att Global Witness hade ett finger med i spelet vid denna tidpunkt är det ingen tvekan om, men ändå tyder argument från Global Witness rapporter från tiden efter Kimberleyprocessen börjat implementeras att de ändå inte är helt nöjda. De påpekar redan i ett tidigt skede att Kimberleyprocessen är alldeles för svag och kommer med förslag på förbättring, utan att något sker. Global Witness har vid flertalet tillfällen varit på Kimberleyprocessen, diamantindustrin och dess medlemsstater och tryckt på att det är av största vikt att införa en systematisk och opartisk granskning av alla deltagares diamantkontrollsystem, eftersom det är något som de anser är ytterst viktigt för att Kimberleyprocessen ska kunna verka på bästa sätt. På denna punkt ha dock Global Witness

---

⁶¹ Charmian Gooch, *Why we are leaving the Kimberley Process*, December 2011.

⁶² Ibid

blivit avfärdade gång på gång, och än idag finns fortfarande inget liknande system inrättat, förutom ett frivilligt granskningsystem.⁶³

Global Witness anser att Kimberleyprocessen är alldeles för ensidig och måste anpassas och utvecklas i takt med att nya problem uppstår. Dessutom menar organisationen att Kimberleyprocessen ofta tar den enkla vägen ut, och duckar för utmaningar istället för att ta itu med dem.⁶⁴ Organisationens grundare Charmian Gooch uttalade sig på följande sätt i det pressmeddelandet som släpptes när organisationen bestämt sig för att dra sig ur Kimberleyprocessen:

The world has moved on but the Kimberley Process remains stuck in time. Ever more insular, the Kimberley Process has spent the past few years lurching from one shoddy compromise to the next in a manner that strips away its integrity and undermines its earlier achievements.⁶⁵

Vidare i detta pressmeddelande uttalar sig Gooch att händelserna i Zimbabwe och Kimberleyprocessens ovilja att gripa in kom att bli droppen som fick Global Witness att dra sig ur. Gooch menar att i och med att man fortsätter sälja diamanter som brutits i Marangeområdena, så har en internationellt konfliktförebyggande mekanism istället blivit till något slags cyniskt ackrediteringssystem. Gooch avslutar pressmeddelandet med följande citat:

We now have to recognise that this scheme, begun with so many good intentions, has done much that is useful but ultimately has failed to deliver. It has proved beyond doubt that voluntary schemes are not going to cut it in a multi-polar world where companies and countries compete for mineral resources.⁶⁶

Efter många års ihärdigt arbete och flertalet desperata försök till förändring ser alltså Global Witness inte någon annan utväg än att välja att inte längre stötta Kimberleyprocessens arbete.

---

⁶³ Global Witness, *Broken Vows*, 2004, s.11.

⁶⁴ Charmian Gooch, "Why we are leaving the Kimberley Process", *globalwitness.com*, December 2011.

⁶⁵ Ibid

⁶⁶ Ibid

I december 2011 drar de sig ur efter elva års framåtsträvande arbete, som aldrig riktigt togs på allvar av Kimberleyprocessens medlemsstater och diamantindustrin.⁶⁷

Sammanfattningsvis skulle man kunna påstå att Global Witness aldrig egentligen varit särskilt nöjda med Kimberleyprocessen och dess uppbyggnad. Sedan start har organisationen försökt kämpa för förändring utan resultat och de anser att Kimberleyprocessen har misslyckats med det som skapades för. Staters och diamantindustrins ovilja att samarbeta och implementera Kimberleyprocessen på ett effektivt sätt, dess vägran att utvecklas för att lösa de problem som dök upp, sammanslaget med hur Kimberleyprocessen valde att adressera problemen i Zimbabwe, blev i slutändan de faktorer som fick Global Witness att dra sig ur Kimberleyprocessen.

Argumenten som Global Witness lägger fram för att styrka tesen om att Kimberleyprocessen är alldeles för svag är många. Ensamstående är ingen av argumenten tillräckligt, tillsammans bygger de alla på varandra och blir tillsammans tillräckliga för att styrka tesen. Argumenten är hållbara för Global Witness normativitet och dessutom relevanta för den argumentation som de för. Dock anser jag att det är en brist i argumentationen då de skyller ifrån sig allt typ av ansvar på diamantindustrin och medlemsländerna, istället för att själva ta på sig en del av ansvaret också. Detta argument är varken hållbart eller relevant, och inte heller tillräckligt, inte ens tillsammans med de andra argumenten som organisationen lägger fram. Att skylla ifrån sig och argumentera för att det bara är diamantindustrin och medlemsländerna som bär ansvaret för att Kimberleyprocessen är svag ger ett oprofessionellt intryck som gör att man ifrågasätter Global Witness kompetens till en viss grad. Att de skyller ifrån sig på detta sätt är en brist i argumentationen, då de istället hade kunnat vända på det och använt denna svaghet till en styrka istället. Global Witness hade kunnat argumentera och redogöra för vad de själva hade kunnat göra bättre eller förändra istället för att skylla ifrån sig och lägga allt ansvar på någon annan. Att Global Witness använder Kimberleyprocessen som en implicit stipulativ definition av soft "law" syns tydligt genom deras argumentation. De hänvisar gång på gång till Kimberleyprocessen som svag, icke bindande, pekar på dess brister med självregleringssystem och det delade ansvaret, som aldrig riktigt tas på allvar. Alla dessa faktorer är tydliga indikatorer på vad Druzins definition på soft "law" är.

---

⁶⁷ Ibid

6 Diskussion

Kan egentligen någonting som Kimberleyprocessen stoppa en utbredd och internationell försäljning av blodsdiamanter? Jag är tveksam till att Global Witness trodde på att Kimberleyprocessen i sig skulle vara det som fick försäljningen av blodsdiamanter att upphöra, men ändå valde de att vara en del av den. Kanske var det en hoppfull och optimistisk syn på världen som fick dem att gå med på Kimberleyprocessens uppbyggnad, eller så litade de helt enkelt blint på att den kunde stoppa försäljningen av blodsdiamanter med hjälp av medlemsstaterna och diamantindustrin. Det mest troliga är nog att Global Witness valde att vara en del av Kimberleyprocessen i brist på andra alternativ. De insåg att någonting måste ske, och det snabbt, för att få stopp på försäljningen av blodsdiamanter, och därför kom Kimberleyprocessen att bli den lösning som låg allra närmast till hands. Jag vill påpeka att jag anser att Global Witness beslut att dra sig ur Kimberleyprocessen var det rätta, men ändå har jag granskat deras argument ur ett ganska kritiskt synsätt. Global Witness argumenterar för att det krävs delat ansvar av diamantindustrin och medlemsstater för att få Kimberleyprocessen att fungera. Men är det verkligen så enkelt, kan man ge diamantindustrin och medlemsstater delat ansvar bara sådär och hoppas på att någonting ska ske? Jag tror att det ansvar som lagts på stater och diamantindustrin inte tas så allvarligt, eftersom Kimberleyprocessen trots allt är frivillig. Ingen vill ta på sig ansvaret, eftersom det troligen kommer leda till ännu större ansvar med tiden, och istället väljer man att vända ryggen till. En så pass etablerad organisation som Global Witness är, så tänker man ändå att de borde förstå att ett frivilligt ansvar av medlemsstater och diamantindustrin aldrig kommer att tas, och någonting som är uppbyggt på just detta kommer i slutändan att falla. Men som sagt, kanske valde de bara att vara en del av Kimberleyprocessen i ren desperation och i total brist på något annat sätt att få stopp på försäljningen av blodsdiamanter. Kanske var de medvetna om redan från början att Kimberleyprocessen aldrig helt och hållet skulle lyckas, men de valde ändå att chansa på att vara en del av den för att se vart det kunde leda.

Ett annat argument som Global Witness använder sig flitigt av är hur Kimberleyprocessen måste ställa medlemsstater till svars för sina handlingar. Återigen blir jag här lite skeptisk till hur de resonerar. Jag tvivlar inte på att Global Witness anser att Kimberleyprocessen är soft "law" precis som jag gör, och flera argument tyder på att de tycker så, men ändå resonerar de som om att den inte är det. Kanske är det för att de så desperat vill att Kimberleyprocessen

trots allt ska fungera. Men hur ska det egentligen gå till? Kimberleyprocessen är inte bindande och det är upp till varje medlemsstat att implementera den hur de vill, och det finns egentligen inga skyldigheter att efterfölja processens rekommendationer. För mig är det inte överraskande att någonting som Kimberleyprocessen blir svag, men ändå verkar det på något sätt som att Global Witness blir det.

Till en början trodde jag att Global Witness agerat i affekt av ren frustration gentemot Kimberleyprocessens ovilja att anpassa sig. Men efter lite närmare undersökning visade det sig trots allt att Global Witness utfört ett ihärdigt arbete med att försöka få en förändring utan att någonting förändrades. Jag tror att anledningen till detta hänger mycket på statssuveräniteten, i likhet med Jack Donnelly's realismteori om staters intressen. Gång på gång hamnar frågan om mänskliga rättigheter i kläm på grund av suveränitetsprincipen, och Kimberleyprocessen är inget undantag. I och med att Kimberleyprocessen inte är bindande och för att alla medlemsländer har ett eget ansvar för implementering, alltså med andra ord att Kimberleyprocessen är soft "law", kan medlemsstater välja att implementera och tolka den lite hur de vill. Självfallet tolkas och implementeras den på det sättet som passar staten bäst och som innebär ytterst små och få förändringar för landets nationella lagsystem. Statssuveräniteten står högst i rang, och vad som händer på statens territorium är egentligen ingen annans än statens angelägenhet och omvärlden ska och får egentligen inte blanda sig i detta. Det har visat sig tydligt att stater tycker om soft "law" eftersom det innebär lite mer svängrum och frihet för tolkning, implementering och praktisering, och ofta att de riktlinjer som finns inte alls efterföljs. Samma sak har skett med Kimberleyprocessen, och jag anser att det är ganska naivt att tro att en process som helt och hållet kan placeras i facket soft "law", ska kunna adressera och lösa ett internationellt omfattande problem.

En tanke som slog mig är varför Kimberleyprocessens inte vill använda sig av begreppet mänskliga rättigheter. Är det kanske av rädsla och vetskapen om att de då kommer att få adressera ett mycket mer omfattande problem? Men kanske är det just någonting i den stilen som skulle behövas. Att märka problemet med blodsdiamanter som ett människorättsproblem, och inte som en ekonomisk förlust och avsaknaden av dyrbara ädelstenar i västvärlden, kanske är det som krävs för att omvärlden faktiskt ska förstå vad som försiggår. Kanske skulle det leda till starkare reaktioner och fler och tyngre krav på att Kimberleyprocessen måste stärkas signifikant, och inte längre vara frivillig, utan obligatorisk och bindande.

Man skulle kanske kunna debattera för att det var fel av Global Witness att lämna Kimberleyprocessen och låta det halvhjärtade arbetet att fortgå, men det anser inte jag. Jag tror att Global Witness, med sin vetskap inom ämnet och otroliga drivkraft, kan komma att göra mycket mer för att stoppa försäljningen av blodsdiamanter på egen hand.

Kimberleyprocessen lät hela tiden Global Witness undermineras och hålla sig i ledet, istället för att låta de syssla med det banbrytande arbete som de är bäst på. Global Witness argument för att lämna Kimberleyprocessen är ur min mening helt rimliga, då det tydligt märks att de redan från början varit missnöjda med Kimberleyprocessen, men att ingenting förändras.

Så vad krävs egentligen för att Kimberleyprocessen ska fungera? Det är nog flera komponenter som måste klaffa för att det ska kunna ske, men en bra början tror jag skulle vara att ändra definitionen av blodsdiamanter. Precis som många skribenter uttryckt sig i det forskningsmaterial jag granskat för denna uppsats, så håller jag med om att definitionen av blodsdiamanter gör det enkelt för flera stater att enkelt kunna komma undan Kimberleyprocessen, som exemplet i Zimbabwe tydligt visar. Definitionen av blodsdiamanter behöver täcka ett bredare spektrum så att de bara omfattar diamanter som bryts för att finansiera militärkupper, utan också omfattar de blodsdiamanter som bryts under regeringens kommando. Att Kimberleyprocessen dessutom bara gäller för oslipade diamanter är ytterligare ett problem som borde rättas till, annars finns det ytterligare vägar att ta för att kunna komma undan Kimberleyprocessen. Men det som är av största vikt för att få bukt på problemet med blodsdiamanter är att ändra om hela Kimberleyprocessen för att den ska bli mer slagkraftig, eller kanske till och med slopa den helt och hållet. Som tidigare nämnt så är det inte förvånande att någonting som Kimberleyprocessen inte håller måttet och misslyckas med det som den skapats för, just för att den är soft "law". Istället för Kimberleyprocessen behövs bindande regelverk införas och implementeras med riktiga konsekvenser som påföljder ifall dessa lagar bryts. Det krävs lite pondus och makt för att få bukt på det här problemet, någonting som jag själv, och också Global Witness, inte tror att Kimberleyprocessen kommer att klara av.

Avslutningsvis så tror jag bara det är en tidsfråga innan fler NGO:er, industrier och stater inser samma sak som Global Witness insett, och sätter till verkligt motstånd som i slutändan förhoppningsvis kommer att leda till förändring. Dessa fruktansvärda människorättsbrott kan

inte fortgå, omvärlden kan inte längre blunda och snart måste en verklig förändring ske för att få bukt på detta problemet.

Referenslista

Böcker och kompendier

Bieri, Franziska, *From Blood Diamonds to the Kimberley Process – How NGOs Cleaned Up the Global Diamond Industry*, Ashgate Publishing Company, 2010

Davidson, Nigel, *The Lion that Didn't Roar – Can the Kimberley Process Stop the Blood Diamond Trade* Australian National University Press, 2016.

Donnelly, Jack, *Realism and International Relations*, Cambridge University Press, 2000.

Halldenius, Lena, *Argumentationsanalys, Avdelningen för mänskliga rättigheter*, Lunds Universitet, 2016.

Smillie, Ian, *Blood on the Stone - Greed, Corruption and War in the Global Diamond Trade*, Anthem Press, 2010.

Webbsidor

Brilliant Earth, "Labour & Community", *brilliantearth.com*, [hämtad 2019-05-21],
<https://www.brilliantearth.com/conflict-diamond-child-labor/#>.

Chaturvedi, Alok Vardhan, "List of Participants – status 2019", *2019 KP Participant List*, 2019, [hämtad 2019-05-02] <https://www.kimberleyprocess.com/en/2019-kp-participants-list>.

Diamond Facts, "Conflict Diamonds", *dimondfacts.org*, [hämtad 2019-04-09]
<http://www.diamondfacts.org/conflict-diamonds/>.

Fehr, Tracy, "Lessons to Learn about Certification: Global Witness pulls out of Kimberley Process", *enoughproject.org*, December 2011, [hämtad 2019-05-20],

<https://enoughproject.org/blog/lessons-learn-certification-global-witness-pulls-out-kimberley-process>

Gooch, Charmian, "Why we are leaving the Kimberley Process", *Globalwitness.com*, December 2011, [hämtad 2019-05-07], <https://www.globalwitness.org/en/archive/why-we-are-leaving-kimberley-process-message-global-witness-founding-director-charmian-gooch/>.

Gooch, Charmian, "Global Witness Founding Director's Statement on NGO Coalition Walk-out From Kimberley Process Meeting", *Globalwitness.com*, Juni 2011, [hämtad 2019-05-07], <https://www.globalwitness.org/en/archive/global-witness-founding-directors-statement-ngo-coalition-walk-out-kimberley-process/>.

Global Witness, "About Us", *globalwitness.org*, 2019, [hämtad 2019-04-26], <https://www.globalwitness.org/es/about-us/>.

IMDb, "Blood Diamond", *imdb.com*, 2006, [hämtad 2019-04-24] <https://www.imdb.com/title/tt0450259/>.

K, Greg, "10,000 Children May be Fighting in Diamond Fuelled Conflict" *brilliantearth.com*, Januari 2015, hämtad [2019-05-21], <https://www.brilliantearth.com/news/number-of-child-soldiers-climbs-to-10000-in-diamond-fueled-conflict/>.

Kimberley Process, "What is the Kimberley Process?", *kimberleyprocess.com*, 2019, [hämtad 2019-05-02], <https://www.kimberleyprocess.com/en/what-kp>.

Kimberley Process, "Facts and Questions", *kimberleyprocess.com*, 2019, [hämtad 2019-05-02], <https://www.kimberleyprocess.com/en/faq>.

The Chinese University of Hong Kong, "Academic Staff", *law.cuhk.edu.hk*, 2019, [hämtad 2019-05-27], <https://www.law.cuhk.edu.hk/en/people/info.php?id=12>.

Rapporter

Global Witness, *A Rough Trade*, 1998.

Global Witness, *Broken Vows: Exposing the Loupe Holes in the Diamond Industry's Effort to Prevent the Trade in Conflict Diamonds*, 2004.

Global Witness, *Global Witness Leaves Kimberley Process, Calls for Diamond Trade to be Held Accountable*, 2011.

Global Witness, *Implementing the Kimberley Process, 5 years on – how effective is the Kimberley Process and what more needs to be done?* 2005.

Global Witness, *Loopholes in the Kimberley Process – Illegal Trade Undermines Efforts to Combat Conflict Diamonds*, 2007.

Global Witness, *Making it Work, Why the Kimberley Process Must do More to Stop Conflict Diamonds*, 2005.

Global Witness, *Return of the blood diamond – The Deadly Race to Control Zimbabwe's New-found Diamond Wealth*, 2010.

Global Witness, "Spotlight on corruption", *Annual Report*, 2017.

Global Witness, *The Key to Kimberley – Internal Diamond Controls, Seven Case Studies*, 2004.

Global Witness, *The Truth about Diamonds*, 2006.

Global Witness, "20 Years of Impact" *Global Witness Annual Review*, 2014.

Forskningsartiklar

Cullen, Holly, *Is there a future for the Kimberley Process Certification Scheme for conflict diamonds?* Macquarie Law Journal vol.12, 2013.

Durzon, Bryan H., *Why does Soft Law have Any Power Anyway?* Asian Journal of International Law, Augusti 2016.

Hummel, Joseph, *Diamonds are a Smugglers Best Friend: Regulations, Economics and Enforcement in the Global Effort to Curb the Trade in Conflict Diamonds*, The International Lawyer vol.41 No.4, 2007.

Howard, Audrey, *Blood Diamonds: The Successes and Failures of the Kimberley Process Certification Scheme in Angola, Sierra Leone and Zimbabwe*, Washington University Global Studies Law Review, 2016.

Shaik-Peremanov, N, *Ten Years On, The Kimberley Process Certification Scheme and Zimbabwe's Marange and "Conflict Diamonds"*, Potchefstroom Electronic Law Journal vol.17 issue.1, 2014.

Winetroub, Andrew H., *A Diamond Scheme is Forever Lost: The Kimberley Process's Deteriorating Tripartite Structure and its Consequences for the Scheme's Survival*, Indiana Journal of Global Legal Studies vol.20 Issue.2 article 29, 2013.

Ylönen, Aleksi, *Conflict Diamonds "alive and well"*, African Security Review 21:3, 2012.

